

Invoering van het 70-minutenrooster op het Comenius College.

In plaats van 50 minuten.

m.i.v. schooljaar 2007-08.

Experiment met de duur van twee jaar.

I. Introductie plan: voorjaar 2006

II. Schooljaar 2006-07:

- a. Werkgroep houdt zich met de gevolgen van het 70-minutenrooster
- b. Onderwijscafe's waarbij docenten en leerlingen worden uitgenodigd van scholen die al een verlengd lesrooster kennen.
- c. Voorlichtingsavond voor ouders (juni 2007), voorlichting in de mentorles voor leerlingen.
- d. Diverse studiemiddagen om te werken aan de voorbereiding van de 70-minutenles

III. Schooljaar 2007-08: start van het 70-minutenrooster

- e. studiemiddagen over bv .het brugklasformat
- f. uitwisseling ervaringen met collega's, enquête onder collega's.
- g. enquête onder leerlingen ; overwegen herziening pauzespreiding
- h. onderzoek naar mogelijkheden ter voorkoming van periodisering

- I. Introductie vanuit de schoolleiding, met de bedoeling het in te voeren in het schooljaar 2006-07

Doel verlenging rooster:

- minder lesswisselingen, dus méér rust in de school.
- Langere lestijd geef méér ruimte voor afwisseling werkvormen.

Ondanks het feit dat bij veel docenten de wens om langere lestijd leefde was de weerstand groot. Docenten voelden zich overvallen en voelden zich onvoorbereid op de verandering. Ze waren over het algemeen niet tegen het experiment. Invoering werd een jaar uitgesteld met de bedoeling e.e.a. beter voor te bereiden.

II

- a. Werkgroep

Lessen van 50 minuten werden met 1,3 vermenigvuldigd: lessen van 67 minuten met drie minuten tijd tussen de lessen. In het dagelijks gebruik: lessen van 70 minuten.

Periodisering en lessentabel:

Onze school kent al periodisering (4 kwartalen met een wisselend rooster).

In de lessentabel werd het aantal uren gedeeld door 1,3 om tot een nieuwe lessentabel te komen. Om te voorkomen dat er méér urenvakken op het rooster zouden komen te staan werden in de onderbouw ook méér vakken geperiodiseerd. In plaats van 4 kwartalen 2 lessen geschiedenis per week van 50 minuten hebben de leerlingen 3 kwartalen 2 lessen van 70 minuten.

De werkgroep had duidelijk te opdracht gekregen om de invoering voor te bereiden en niet ter discussie te stellen. Ze gaven echter toch het advies om er niet mee door te gaan, omdat ze veel moeilijkheden verwachtten met de invoering. De kanttekeningen zijn bij de invoering meegenomen.

- b. De onderwijscafé's waren erg nuttig; docenten van andere scholen waren over het algemeen positief maar vertelden ook eerlijk over de nadelen. Voor ons genoeg stof om mee verder te gaan.
- c. De voorlichtingsavond voor ouders is te laat in het proces georganiseerd. Bij veel ouders was er weerstand tegen de invoering. Ze waren bang voor minder structuur en te veel zelfstandig werken. In de loop van de avond werden ze milder; er werden goede en zinnige discussies gevoerd. Uiteindelijk bleek dat ons plan heel goed uit te leggen was en werden ouders zelfs enthousiast. Leerlingen hadden al eerder geageerd tegen de plannen, zelfs met spandoeken op de school. Ze zagen op tegen lange, saaie lessen en een langer lesrooster. Vanaf het begin is de Leerlingenraad ingeschakeld, om de mening van leerlingen te peilen en om mee te denken met de verandering.
- d. studiemiddagen vooral in sectieverband. Per sectie verschilde de inzet om ermee aan het werk te gaan.
Ook studiemiddagen in teamverband. Het brugklasteam ontwikkelde 'het brugklasformat', afspraken over de invulling van de brugklasles van 70 minuten:
 - invoering geluidsniveau's: bij verschillende werkvormen hanteren docenten verschillende geluidsniveau's. Niveau 0 houdt in: werken in stilte, geen vragen stellen(uitgestelde aandacht). Niveau 1: fluisterend overleg met buurman.
 - Niveau 2: overleg met groepje. Niveau 3: andere overlegvormen.

III. Schooljaar 2007-08

Eerste weken: Docenten waren heel positief. Zelfs de grootste criticasters roemden de rust in de les en in de school. Het feit dat je minder uren les hebt op een dag werd door leerlingen en leraren als positief ervaren. Gaandeweg kwamen ook kritiekpunten. Voors en tegens werden besproken op studiemiddagen:

- f. periodisering in de onderbouw vonden veel docenten een probleem. Bij talen ervaren ze een discontinuïteit in het leerproces.
Hoe zorg je voor een goed rendement van je les? Wanneer je je oude les geeft in een les van 70 minuten kom je op een gegeven moment tijd tekort.
Oplossing: een les indelen in blokken: elk blok een eigen werkvorm/invulling geven.
Je kunt een lesuur van 70 minuten onderbreken door een 'energizer'. Hoe doe je dat? Welke voorbeelden zijn er?
- g. Voor sommige leerlingen zijn de dagen langer. Het 5^e lesuur is om tien over drie afgelopen. Maar de roostermaker ontkomt niet altijd aan een zesde lesuur: de schooldag is dan om tien voor half vijf afgelopen. Een lesdag die we niet kenden in het oude rooster. Verschillende oorzaken spelen een rol: de nieuwe Tweede Fase, de 1040 uren norm, beperking keuzewerktijd.
Een ander knelpunt: wij kennen pauzespreiding voor onder- en bovenbouw. De onderbouw heeft grote pauze na het 3^e uur, de bovenbouw na het 4^e uur. In het nieuwe rooster is dat pas om half twee. Er zijn verschillende oplossingen voorgesteld maar de conclusie bleef: handhaving situatie.
Over het algemeen kan gezegd worden: een saaie les in het 50-minutenrooster is in het 70-minutenrooster nog saaier.
- h. een aantal nadelen van periodisering:
 - discontinuïteit in het leerproces doet het rendement afnemen (kritiek talen)
 - wij kennen nog een brede heterogene, eenjarige brugklas. Voor docenten van vakken die in drie kwartalen worden gegeven is het moeilijker om de leerlingen te determineren, te bepalen in welke afdeling ze thuis horen.

- Bij vakoverstijgende projecten blijkt het een probleem dat de vakken niet in dezelfde kwartalen worden gegeven.
- Docenten hebben geen evenwichtige spreiding van de lessen over het schooljaar. We zijn op dit moment aan het kijken naar oplossingen.

n.b. We hebben expliciet gekozen voor een experiment van twee jaar. Pas dan is de gewenning ingetreden en kan je een verantwoorde keuze maken. Ook kan dan nog worden gekeken naar een andere lesduur, bijvoorbeeld 60 minuten.